

Oglaši stoje 4 lira
za svaki centimeser višine.
Sredstvo jednog stupca. Za vise
kratko uvečerite da se mire
popust prema pogodbi. Ples
ne obavlja u Trstu. Dopis
se šalje uredništvu, a neva
sprevi. Nepraktična se pismo
ne prima, a nukoputi se za
vezanja at u kojem smrku.

„Istarska Riječ“

izlazi svakog četvrtka uveče.
Svakog drugog četvrtka donosi
literarni prilog „Mladost Istrana“.
Preplaća za tuzemstvo iznosi
15—lira na godinu, a za
tuzemstvo 25—lira. Ured-
stvo i uprava Istarsa: Trst
(Trste) — Via S. Francesco
d'Assisi 20/3, Telefon: 11-57

ISTARSKA RIJEĆ

Tijednik za nauku, gospodarstvo i politiku istarskog naroda.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvarit“. — Narodna poslovica.

Poslan bil anđel Gabrijel...

To je bilo u vrijeme, kad je ogromno rimsko carstvo bilo u svojoj najvećoj slavi i veličini.

Nego ta slava i veličina, sila i sjaj, bili su viši na površini: iznutri je carstvo bilo pokvareno, bolesno, gnijelo. Na jednoj strani bili su mogućnici, gospoda i vlastodršci, a na drugoj nevoljnici, patnici i robovi, koje su gospoda mogla da prodaju, tuku i ubiju, sve po svojoj miloj volji.

Gospodari uživali, a sužnji im služili. Vlastodršci smatrali su sebe polubogovima, a sluga svoje, nevoljnike i sužnje — izmetom životinjskim. I tako je na jednoj strani, gospodskoj, bilo sve u sjaju, blistavu i svakojakom obilju — a na drugoj sama bijeda, muka i ponizje.

Grijesi rimskih mogućnika i njihove grde ne opačine bile su dosegle svoj vrhunac. Ondašnji se svijet nalazio kao ono u vrijeme Noaha sav ugreznut u blatu i pokvarenosti. Oni riječi čestiti i pravedni osjećali su, da tako ne može naprijed, da svijet mora ili propasti ili da se odnekuđa mora pojavit cudo jedno, koje će ga spasti.

Dogodilo se ovo potonje: pokazalo se cudo.

Bog se smilova i u času, kad je mukotrpni, od bahtog Rima zarobljeni svijet već očavljavao pod nesnosnim jarmom, u taj odsudni trenutak je

poslan bil Anđel Gabrijel
od Boga u grad Nazaret,
k jednoj poniznoj Djevici,
pravoj Božjoj službenici....

Svijetli je Angello donio prečistoj Djevici pozdrav s neba i navijestio joj, da će roditi sina, Boga-Čovjeka, koji će grijesni svjet otkupiti i «vas pakao oplijeniti».

Što je Angello navijestio, to se i ispunilo. Nazaretska Djevica rodila je Sina Boga, koji je ljudima na zemlji donio mir i pravo na slobodu.

Prvi su ga pozdravili oni, koji su najviše tripli: sužnji i robovi. Oni su mu se prvi poklonili i prigurali njegovu svetu besedu. Mogućnici, vlastodršci i svećenici farizeji propeli su ga na križ, jer su time htjeli ubiti Istinu. Ali Istina se ubiti ne da: ona svijetli kao sunce — ona je vjećna.

Za onu svetu Spasiteljevu Istinu ginuli su sužnjevi i robovi, dok nisu svojim mučenjstvom pristigli rimske tirane, da se i oni poklonile Krstu i svetome Evangeliju, koje je proglašivalo jednakost svih ljudi pred Bogom Ocem.

I dogodilo se, da oni, koji bijahu ponizeni, uživaju se a oni, koji su bili uživani — ponizile se. Pala je tiranija rimska, propala je i raspolo se rimsko carstvo, a nastru su pod znakom Krsta nastavili svoj put prema vjećnoj Istinji.

Neki zao udes hoće, da ljudi rado padaju u svoje starogreške, tako se evo i u ovo naše vrijeme događa, da ljudska sila hoće da bude jača od Božje Istine; no, i to će proći — i mi vjerujemo svim srcem i svom dušom našom, da će doći dan, kad će svi narodi na svijetu postati bolji, kad će Pravda nadyladati nepravdu, a blagost i dobrota — grubo nasilje.

Mi Slaveni nosimo u srcima našim najljepše krajepoti i vrline, a to nam jamči, da nas češki mnogo ljepša i bolja budućnost.

U toj misli želimo svim našima u Istri i drugdje blage i vesele Božićne praznike!

Bura

Rasčupana, pjana, puna ludog hira,
Zabola je nočas svoj barjak na brdu,
Uok oblake gori u divljemu kru,
Zahuktano, stravno, bijesnu pjesmu svira.

Po dušama mračnim dimnjacima vrti,
Na raskriju kolo vještice je smela,
U luku je palo, obijesno se prti
I jarkole svjaja.

Al' se bijedno sreća:
S hridinom na ruci što džinovski straši:
U posjedani zamah, najbjesniji ludi,
Zapjenjenu snagu zavila i — skriši.

Pa sad u dimnjaku, uz plot i po cesti
Ko prebito poeto zavija i bludi,
I očajno cvili — teško dižuć pesti...

Ivo Mihovilović.

BOŽIĆ

(Italijanski spjeva Enrico Panzachetti)

Visoka je noć; silaze
u bijelim legijama
sa nebesa angeli
obasjava ih jas.

Mir dobrina mir ljudima
Rodio se Spas!

Alla è la notte; accadono
i miracoli; le legioni
del firmamento gli angeli
ricchii di splendor.Pace alla gente buona
è nato il Redentor!

Zvonjava sretva, vesela
Sa stotinu crkvi ori;
Gube se, gube mrakovi
svud ruči cvjetni vlas

Mir dobrina mir ljudima
Rodio se Spas!

Pahulje leti; bude se
Uzred tame i leda
Pastiri i odvraća
Angjelima njihov glas:

Slava Bogu na Visini
Rodio se Spas!

U poniznim u jaslicam
Uzalud se Gospod kriješ,
Već dar ti nose kraljevi
I hle u prvi čas:
Slava Bogu na Visini
Rodio se Spas!

Rikard Katalinić Jeretov.

KRIST

(Iz knjige „L' ora di Barabba“ — Domenico Giulietti)

Vječni siromah.

Hiljadu godišnjeg romar uvijek je na svim stazama svijeta, popostaje kod svakog ulaza, kuca na svim vratima, i na svakom pragu traži skromno utočište za spas ono- ga, koji bi ga uzeo u goste.

I čovjek se na kuću pozuri i otvara vrata. Ali netom ugleda u prosjaku srušu vrata. Ali čovjek veli šarlatanima: Lijecite me!

A vječnom ljekaru: Nosi se!

I ljekar odlaže, a šarlatani okupe čovjeklje srdito na njega, zatvor i zamandali vrata.

I tada Spasitelj svijeta tužno sjedne na stepenice i molí: Oče, oprosi me, jer ne ga bez prestanka u vječnost.

Rikard Katalinić Jeretov.

NOĆ

Srebrni mjeseciv trak
Sa stotinu priča
Protiv mrak,
A more ih sluša
Sa stotinu duša
Mrtvih u dubini
Velje i silno na mjesecini
A s kraja pjesma
Tužna se glas
Kô kada vjera i náda se gasi...
...Mjesec i more i svuda čari...

Uskoci stari
Dizu se moćni
I kroz mir noćni
Cuješ im glas,
U njem je živa vjera u Spas.
Pamte ga ljudi
Na rođenju grudi
Bez doma, bez crkve, bez hleba
Vjerovati trebal
Medveđa (u Liburniju) ljeta 1924.

Rikard Katalinić Jeretov.

Mir ljudima na zemlji...

Osvoju nam božićni blagdani...

Mir ulazi u naša rastužena srca, jer slavimo uspomenu rođenja Isusa Krista, najvećeg apostola mira i ljubavi, izrazitog zaštitačnika malenih, bijednih i potlačenih. Anđeli slaveći Boga na visini, navještaju mir ljudima na zemlji dobre volje, — a Isus dolazi na svijet, da izvede zapuštenu i ugnjetenu raju iz tame i neznanja, brcati se za najviše ideale čovječanstva, za bratstvo, mir i jednakost. Donaća čovječanstvu novi duh kulture, koja se ne će oslanjati na premoć i nasilje, nego na istinu i pravici.

Ali doći su mir prihvati sami ljudi dobre volje, nasilnicu slabe volje proganjali su i pribili na križ velikog Učitelja, te svim mogućim sredstvima nastojali da ugrijse nove nazore i nauke. Svetе ideje uživšenog Mučenika ostaju pokoljenjima, da ih čuvare. Nebrojeno uzor poštjenjaka-boraca od pamativjeka bori se za pravicu i mir na zemlji, a od Isusovog djelovanja pa do današnjih vremena, ispunjena je povijesnica najpozrtovnijim djelima i nastojanjima najodvažnijih i najčešćih, da riješe široke narodne slojeve okova bezdušnih ugnjetatelja. Djelomično ovo tu i tamo uspije i duh nove kulture mira i bratstva potinje da zahvaća plenitili dio ljudi.

Ali mira na zemlji nema i nema...

Nasilju jošte nema kraj, a ona sveta Isusova pravica teka, da bude ostvarena i među ljudima slabu volje. Kravovo svjetsko klanje, kojemu nema u prošlosti primjera i čije grozote i dandanas osjećamo bilo nam je dokazom, da su ljudima idealni mira i bratstva tudi i daleči. Pod pritiskom oružja i premoći došlo je do mira, ali samo na papiru. Dušovi ostali su i nadalje naoružani, a nezadovoljstvo opažalo se kod pobednika i pobijedjenih.

Ali silni svjetski darmari, učestale gospodarske krize, bojanai pred općim slobodom i gospodarskim rasulom, te sve drustvene i inne prilike, osvijestile su i strijezne duhove. Čovječanstvo počelo je osjećati, da je treba ozbiljno misliti na istinito izmirenje. Pa i vlastodršci pojedinih država pokušavali su više puta, da se međusobno nagode i pomire. Ovaj se zadnji poslijeratnih godina kralje, lipilo i meštarilo na čestim i raznim međunarodnim sastancima, ali sve lijepe fraze o miru ostajale su samo na harati, jer nepouzdanje, prevezanost i osvajački naumi, preotinili su jošte maha kod predstavnika pojedinih država.

Izgleda icto da je ova godina bila ipak dosta plodna u smislu oshvarenja mira među narodima. I baš u ovome mjesecu u kojem dolaze božićni blagdani, poduzeo se nešto vidljivog i stvarnog za pomirenje razjene Evrope, tako da će se ovaj Božić moći proslaviti mirnije nego prošlih godina. Početkom ovog mjeseca sastale su se u Londonu delegacije velikih evropskih država, da potpiši pogodbe o miru i obvezu sigurnosti, o kojima se razgovaralo u oktobru mjesecu. U dvoranama engleskog ministarstva vanjskih posala, gdje su se obavile svestanosti potpisca locarskog ugovora, spali su kao po običaju diplomatice lijepe riječi o miru, koje su se čitale pune slatkosti osobito onima, koji su o njima čitali. Medju raznim napisima, koji su krasili dvoranu, bila je napisana i lozinka: „Mir ljudima na zemlji...“

Broj dake onih, koji su dobre volje, raste i to je dobar znak bolje budućnosti samo kad bi bila lozinka. — Mir ljudima na zemlji — vjeruju odraz sviju onih, koji vedre i oblače. Ovaj Božić slavit će se sa više ljubavi i mira kod mnogih naroda, ali nije jošte svranno onaj Božić, kada će u svim srcima goriti ideali mira i bratstva. Jošte imade velikih zapreka i dubokih rana, koje obstrukcije i zacičljivo i da uzmognje čovječanstvo proslaviti svoj veliki božićni blagdan mira moći će se doista da svetiće jedino onda, kada budu na iskrenom i nepristranom međunarodnom sastanku sjetili uz predstavnike velikih država i zastupnici velikih Rusije i drugih naroda, te kada budu svijet zajednicki i blage voje proglašili lozinu mira i pravodnosti na zemlji.

ČESTIT BOŽIĆ!

želi svim svojim suradnicima, doprijetnicima, preplatnicima, čitateljima i cijelom jugoslovenskom narodu

UREDNISTVO I UPRAVA «I. R.»

Domaće novosti

BOŽIĆNE ČESTITKE U ISTRI.

Nas jugoslovenski narod imade krasno srce, pa su mi i božićne čestitke također krasne. Eva nekojih: Na Božić će gospodar uzeći vrč u ruke te će ovako nazdraviti svojim ukutčanima:

„U dobar čas, u ime Isusovo! Bože blagoslavi naša polja, vrtle, vinograde, marvu (blago) i sve koteće i leteće, a nam daj da se u dugi i dugu sastajemo u hrvatskoj stoli i ljubavlji! Neka nas Bog pozovi u dugom vijeku i u malom grijehu.“

„Sada i do godine, do stila i godina bili zdravi i ljudlji se na ovi dan.“

Na Badnjak idu momci od susjeda do susjeda u kuće i čestitaju: „Na dobro van došla Badnja večer!“, a oni mu odgovaraju: „I tebi!“ ili: „I vama isto takoj!“

Pred crkvom prije pomoćnic se ljube, grle i pozdravljaju jedan drugoga: „Na dobro ti došlo porodjenje Gospodinova!“, „I tebi, brate, i svima tvojim u kući!“ — odgovara drugi.

Na Božić prije objeda užge domaćina (gospodar) svijeće i говори: „Uzgjam ovu svijeću na poštenje Gospodina Boga i slavnoga svestoga porodjenja Gospodinova, da bude za žive, za mrtve i za uboge.“

Za Božićnjih blagdana naši starci nepokriveni narod sređeno pruža i gosti sreću, susjedi, prolaznici, kumove...
Evo jedne Božićne zdravice našeg naroda:

„Daj, Bože, ovomu domu složnu družinu, valjane, radine, dobre gospodare. U kremu ne zalazili, na putu se ne prevajali, po sudovima se ne tjerali, tude medje ne preorali, tude muke ne željeli — tude muka gotovo prokletstvo. Što imali, to hrvatski dijelili, od sirote i projekata ne zaklonili; što klijastu i slijepu udijelili, to Bog vidio i namnožio!“

Ove čestitke oduju meko, bratsko; daju sasma hrvatsko srce. U njima se zrcali naše srpsko-hrvatsko pravo srce. Jesmo li barbari?! — A ti naš narode u Istri, budi i dalje ovakav „barbar“, pak svoju djevcu uči ove nazdravice.

Upit našeg narodnog poslanika dra Williana na ministra prosjevite.

Kad je učiteljica Angiola Prašel bila otpuštena sa službe u Laništu te više mjeseci čekala disciplinarnu istražu, nisu je narodni poslanik, gosp. dr. Josip Wilfan, uputio ministru prosjevite upit da dozna:

1. da li je ministar informiran, da je bila mjeseca februara ove godine otpuštena iz službe učiteljica pučke škole u Laništu, gđica Angiola Prašel, radi ništelog razloga, što se u jednoj sobi okraj nejzinog stana, a koja upore nije bila na nejzinu raspolažanje, našla se učiteljica, ostavljena ondje još od prije rata, za sabiranje milodata u korist školske Družbe sv. Cirila i Metoda, a te Družbe nije Prašel niti članica; i da ona, uzprkos višekratnim molbama nije bila pripuštena da se brani pred disciplinarnim savjetom, te je morala, pošto je uzaludno čekala dobiti šest mjeseci, da si nadje drugo namještenje, jer nije mogla da živi od malene plaće, kojoj joj je bila određena;

2. u koliko ne bi ministar bio još informiran, da li ima nakonu narediti, da ga o tome obavijesti Kr. školski opskrbnik, i poskrbiti, da se ispravi učinjena nepravda Angieli Prašel i da se ne ponove takvi slučajevi.

Na ovaj upit odgovorio je državni podatnik:

Iza kako su saslušane informacije o predjavljenom slučaju gosp. poslanika Wilfana, proizlazi ovo:

Učiteljica Angiola Prašel, koja je prošlih godina bila vladanjem protivna našim ustavovima, bila je smatrana od strane pokrajinske školske vlasti za najveći eksponent slavenskog iridentizma u okružju Sluma.

Dne 9. januara 1925. kr. karabinjera u Laništu učinili su premještanju u kuću, gdje je stanovala i podučavala Prašel, te su u jednoj sobici uz školsku dvoranu našli metalnu učiteljicu, bojadisano u bojama crvene, bijele i plave. Ta je učiteljica pripadala iridentističkom hrvatskom društvu sv. Cirila i Metoda, a bila je puna sitnog novca. Uzvrsi u obzir prijašnje okolnosti učiteljice Prašel i uvezbi u vrbu mjesto, gdje je nađena učiteljica, političke su vlasti smatrali, da je učiteljica organizatorica sakupljanja darova za svrhe nejasne, ali koje nisu mogle biti u skladu sa državnim uputama, kad su bile izložene jugoslovenske boje, i kad je sama učiteljica čuvala novac. Na osnovu toga je školski provreditor u Trstu dne 4. februara 1925. suspendirao učiteljicu Prašel od službe i plaće i odredio proti njoj disciplinarni postupak. Na nejzinu paž molbu je određeno, da joj se od dana suspendiranja za uzdržavanje doznači iznos u razmjeru polovine plaće.

Dok se je vodilo istraživanje o iridentističkom djelovanju Prašelove, školski nad-

zornik u Poreču javio je, da su radi suspendiranja učiteljice djece u Laništu ostavila školu; da su didaktički ravnatelj i općinski komesar morali energično interventirati da se dobar broj djece tza nekoliko dana vrati posjećivanju škole; da se uzrok nepohodjanja škole moralno tražiti u tome, da je učit. Prašel u tom smislu činila pritisak na roditelje.

Osim toga je 20. maja školski nadzornik u Poreču javio, da su se dne 17. istog mjeseca sakupili u Podgorju nekoj hrvatski učitelji, da tobože raspravljaju o slavenskom učiteljskom društvu, ali zapravo da raspravljaju pitanje o slavenskom iridentizmu; da je na sastanku učestvovala i učiteljica Prašel; da se mora pače nju smatrati jednom od pokretača tog sastanka, jer je pred nekoliko dana otišla iz Trsta, gdje je bila međutim zaposlena u administraciju hrvatskog lista „Istarska Riječ“, da obidje općine okružja Buzeta i Sluma.

Medutim dne 7. septembra ov. god. školski nadzornik u Poreču javio je, da je Prašel dne 2. augusta prisutstvovala sa drugim Hrvatinama i Slovincima izletu na Učku; da su mnogi izletnici tom prilikom bili u slavenskoj narodnoj nošnji, da su je pjevali slavenske nacionalne himne, da je pače jedan djak razvio jugoslovensku zastavu; da je Prašel prije izleta otišla Istru, da sakupi po svoj prilici učenike za izlet.

Ustlijed ovih novih okolnosti i radi potrebe ispitivanja tih okolnosti da se uzmognje interesiranju predstaviti dotične akte, administracija bila je u stanju, da tekar u oktobru ov. god. predjaviti učiteljici akt optužbe. Medutim dne 26. oktobra didaktički ravnatelj u Buzetu vratio je akt i javio, da ga nije mogao dostaviti, jer da se Prašel nalazila u iznenomstvu (Jugoslaviji), gdje je, kako se pripovijeda, namještena u svojstvu učiteljice pučke škole. Radi toga se je moralio na općini u Slumu (Račja Vas?), u uredu ravnateljstva u Buzetu, u školskom nadzorništvu u Poreču i na dasci proveditorata u Trstu izviesiti obavju, da se akt optužbe učiteljice Prašel nalazi na njezinu dispoziciji u školskom uredu, te da ona može do 25. novembra predstaviti svoju obranu. Na svaki način će biti proveden postupak, iako se učiteljica ne oglasi.

Državni podatnik: Romano.

Bodatni satovi.

Piše nam jedan seljak iz Pazinske... Kaošta prošle, tako i ove školske godine nema još nikakve odradne glede poučavanja djece u materinskom jeziku u dodatnim satovima, akoprem je odnosni zakonski satasan. Na kom je kerifina, ne znam. Braćo seljaci, čujte me! — Ja sam možda najstariji preplatnik naše drage knjigovodstvenosti, nemam ništa nego dvije „Istarske Rijeće“. Nemam ništa nego dvije žuljave ruke i djece, da se Bog smiju. Sve jedno drugome do uha. Pošlijte ih već dvije žuljave ruke i djece, da se Bog smiju. Na godine u italijansku školu. Moram. Ali nadam 2. godine, djece mi nisu znala čitati ništa toliko, koliko prije polaska škole, a razumljela još manje. Prestrašit se, da mi djece ostanu neznanice, zato sam odmah pisao: Stjepan J. Stoka — Via Milano N. 37, Trst knjiziari J. Stoka — da mi pošalje „Pruv hrv. čitaniku (Trieste), u da mi pošalje „Pruv hrv. čitaniku (Trieste), u par dana dobio sam knjigu od F. Bafa“. U par dana dobio sam knjigu i po njoj počeo učiti svoju dječu. Danas i nakon tri meseca, djece mi krasno čitaju i pišu, i u skoli ide im lakše.

Braćo patnici Žuljave rukelj! Činiti i vi tako! Ta mi svih hranišmo, za svih se mutak!

— Gospodine doktore! Otišao ja juče nekuda, ne znam ni sam kamo, pa ne znam ni sam kamo i kad me učasno bolim, a da ne znam ni sam gdje.

Nato mu liječnik odgovori sasvim mirno: — Dragi prijatelju! Pošaljite u ljekarnu, neka vam daju u ne znam šta; to piće ne znam kako i odzvati ćete sigurno ne znam kada.

Angeli bez krla.

Mali, četverogodišnji lyci pita majku: Mama, što su to angeli?

Mati: — Angeli su nebeska bića, koja imaju krla.

Ivica: A zašto onda tata kaže soabarci — moj angeli — kada ona nema krla?

Mati: — A kako? No vid' ćes, kako će ona još danas izležeti iz kuće iako nema krla?

Mlada konjarica.

Mlad on, mlada ona — tek je osam dana, što su se vjenčali. Sjede kod večere, što ju je mlada ženica sama zgoljovila — i ona će onako iznebita po rebara:

— Mužući, sti bi ti učinio, da nas sada iznenada napine kakav razbojnik?

On: Šta bih učinio? Ponudio bih mu stolicu i zamolio bih da večera s nama. Siguran sam, da bi odmah začim obolio i postao sasvim neopasan.

Ciganin i stražar.

Ukraj Ciganin kokoš pa hčeri kô strijela. A pandur za njime — goni ga i goni, ali nikako ne može da ga stigne. Nazada uze da više: — Stan! Stan! A Ciganin sve onako biježi: — Stan! ti, bebi i onako niko ne tjer!

CESTITANJA

Prigodom vjenčanja našeg blagajnika Petra Banika sa članicom našeg društva Oljetom Burić, klišćeno im: Sretno! — Omiladin-

NAJLJEPŠI BOŽIĆNI DAR.

Mnogi se naš čitalac već sigurno pita: Čime cu da obdarim prijatelja za Božić?

Evo čime: Daruj mu „Istarsku Riječ“ — preplatiti ga na nju za godinu dana ili barem za šest mjeseci.

Boje ga ne možeš obdariti za tako neznačni iznos — za 15 dočićno 7.50 lira.

„Istarsku Riječ“ možeš darovati bratu, sestri, rodbini, svjeti, prijatelju — ma gdje god se oni nalazili.

„Istarsku Riječ“ će onome, koga preplatiš, dolaziti u pohode svake sedmice, puna dobra, zanimiva i poučna stiha. I svaki put kad obdareni uzmite u ruke „Istarsku Riječ“ sjetit će se te.

Obdarujući prijatelja, ili rodbinu, ili rodno mjesto, sa „Istarskom Riječi“, činiš djevojku i djevaku, a tu dobro stvari.

„Istarsku Riječ“ možeš darovati istarskim Slavenskim seljacima; koji će biti sve to veći i bolji, činiš ga izdašnje budeš sam.

Na djevojku i djevakinu kraljice, ali i djevojku i djevakinu kralja.

Na djevojku i djevakinu kraljice, ali i djevojku i djevakinu kralja.

Na djevojku i djevakinu kraljice, ali i djevojku i djevakinu kralja.

Na djevojku i djevakinu kraljice, ali i djevojku i djevakinu kralja.

Na djevojku i djevakinu kraljice, ali i djevojku i djevakinu kralja.

Na djevojku i djevakinu kraljice, ali i djevojku i djevakinu kralja.

Na djevojku i djevakinu kraljice, ali i djevojku i djevakinu kralja.

Na djevojku i djevakinu kraljice, ali i djevojku i djevakinu kralja.

Na djevojku i djevakinu kraljice, ali i djevojku i djevakinu kralja.

Na djevojku i djevakinu kraljice, ali i djevojku i djevakinu kralja.

Na djevojku i djevakinu kraljice, ali i djevojku i djevakinu kralja.

Na djevojku i djevakinu kraljice, ali i djevojku i djevakinu kralja.

Na djevojku i djevakinu kraljice, ali i djevojku i djevakinu kralja.

Na djevojku i djevakinu kraljice, ali i djevojku i djevakinu kralja.

Na djevojku i djevakinu kraljice, ali i djevojku i djevakinu kralja.

Na djevojku i djevakinu kraljice, ali i djevojku i djevakinu kralja.

Na djevojku i djevakinu kraljice, ali i djevojku i djevakinu kralja.

Na djevojku i djevakinu kraljice, ali i djevojku i djevakinu kralja.

Na djevojku i djevakinu kraljice, ali i djevojku i djevakinu kralja.

Na djevojku i djevakinu kraljice, ali i djevojku i djevakinu kralja.

Na djevojku i djevakinu kraljice, ali i djevojku i djevakinu kralja.

Na djevojku i djevakinu kraljice, ali i djevojku i djevakinu kralja.

Na djevojku i djevakinu kraljice, ali i djevojku i djevakinu kralja.

Na djevojku i djevakinu kraljice, ali i djevojku i djevakinu kralja.

Na djevojku i djevakinu kraljice, ali i djevojku i djevakinu kralja.

Na djevojku i djevakinu kraljice, ali i djevojku i djevakinu kralja.

Na djevojku i djevakinu kraljice, ali i djevojku i djevakinu kralja.

Na djevojku i djevakinu kraljice, ali i djevojku i djevakinu kralja.

Na djevojku i djevakinu kraljice, ali i djevojku i djevakinu kralja.

Na djevojku i djevakinu kraljice, ali i djevojku i djevakinu kralja.

Lukava nevjesta.

Ovo se dogodilo u Sleskoj. Mladi neki par bio je već oglašen u crkvi, kadli najednom skoči vjerujući nesto u glavu, te će svojoj vjerenici:

— Slušaj, ja ne cu da te uzmem! — A zašto ne? — upita ona. — Pa elo — premislio sam se — Dobro, reče ona. U brak se ne smje siliti nikoga. Nego znaš li, što hoćeš da te zomlim? Podjimo mi svejedno u crkvu na vjenčanje, i kad tebe pop zapita, da li ćeš me užeti za zakonitu ženu, ti odgovori: — Hoću! Kada pak pop mena zapita, hoće li je te užeti za zakonitu ženu, ti odgovori: — Hoću! Kada pak pop mena zapita, hoće li je te užeti za zakonitu ženu, ti odgovori: — Hoću!

— Stot? — vikne momak kao izvan sebe, a zar nisi občefala, da ćeš reći: ne? — Jesam, odgovori momak.

Kad oni u crkvu, a to pop pređa nje. Pita nje: — Hoćeš li, što je užeti? — a on odgovara: hocu! Ona se pop okreće k njoj i s običnim pitanjem, a ona odgovori takoder: hocu!

— Stot? — vikne momak kao izvan sebe, a zar nisi občefala, da ćeš reći: ne? — Jesam, odgovori momak.

I tako su oni sada bili muž i žena. Kako su oni poslije toga živjeli, o tom nisu više ništa pisale novine.

FRANINA I JURINA:

Već nam je naša „Istarska Riječ“ bila pod maskinom, kada ti nam najednom putri prete.

Mukden (Mandžija): Mi, Jurina, Franina i Čevelj s dugim bradom, pozdravljamo sređeno sve naše ljude po Istre. Želimo njima dobiti blagdan i novu letovo! Da bi Bog dala zdravlje i zadovoljstvo svemoklju, a i onem, ki nam govor, da smo framsuni. Živili svi čisti!

Citajući se: — Istarska Riječ, četiri godine, i Čevelj s dugim bradom, pozdravljamo sređeno sve naše ljude po Istre. Želimo njima dobiti blagdan i novu letovo! Da bi Bog dala zdravlje i zadovoljstvo svemoklju, a i onem, ki nam govor, da smo framsuni. Živili svi čisti!

FRANINA I JURINA:

Već nam je naša „Istarska Riječ“ bila pod maskinom, kada ti nam najednom putri prete.

Mukden (Mandžija): Mi, Jurina, Franina i Čevelj s dugim bradom, pozdravljamo sređeno sve naše ljude po Istre. Želimo njima dobiti blagdan i novu letovo! Da bi Bog dala zdravlje i zadovoljstvo svemoklju, a i onem, ki nam govor, da smo framsuni. Živili svi čisti!

FRANINA I JURINA:

Već nam je naša „Istarska Riječ“ bila pod maskinom, kada ti nam najednom putri prete.

Mukden (Mandžija): Mi, Jurina, Franina i Čevelj s dugim bradom, pozdravljamo sređeno sve naše ljude po Istre. Želimo njima dobiti blagdan i novu letovo! Da bi Bog dala zdravlje i zadovoljstvo svemoklju, a i onem, ki nam govor, da smo framsuni. Živili svi čisti!

FRANINA I JURINA:

Već nam je naša „Istarska Riječ“ bila pod maskinom, kada ti nam najednom putri prete.

Mukden (Mandžija): Mi, Jurina, Franina i Čevelj s dugim bradom, pozdravljamo sređeno sve naše ljude po Istre. Želimo njima dobiti blagdan i novu letovo! Da bi Bog dala zdravlje i zadovoljstvo svemoklju, a i onem, ki nam govor, da smo framsuni. Živili svi čisti!

FRANINA I JURINA:

Već nam je naša „Istarska Riječ“ bila pod maskinom, kada ti nam najednom putri prete.

Mukden (Mandžija): Mi, Jurina, Franina i Čevelj s dugim bradom, pozdravljamo sređeno sve naše ljude po Istre. Želimo njima dobiti blagdan i novu letovo! Da bi Bog dala zdravlje i zadovoljstvo svemoklju, a i onem, ki nam govor, da smo framsuni. Živili svi čisti!

FRANINA I JURINA:

Već nam je naša „Istarska Riječ“ bila pod maskinom, kada ti nam najednom putri prete.

Mukden (Mandžija): Mi, Jurina, Franina i Čevelj s dugim bradom, pozdravljamo sređeno sve naše ljude po Istre. Želimo njima dobiti blagdan i novu letovo! Da bi Bog dala zdravlje i zadovoljstvo svemoklju, a i onem, ki nam govor, da smo framsuni. Živili svi čisti!

FRANINA I JURINA:

Već nam je naša „Istarska Riječ“ bila pod maskinom, kada ti nam najednom putri prete.

Mukden (Mandžija): Mi, Jurina, Franina i Čevelj s dugim bradom, pozdravljamo sređeno sve naše ljude po Istre. Želimo njima dobiti blagdan i novu letovo! Da bi Bog dala zdravlje i zadovoljstvo svemoklju, a i onem, ki nam govor, da smo framsuni. Živili svi čisti!

FRANINA I JURINA:

Već nam je naša „Istarska Riječ“ bila pod maskinom, kada ti nam najednom putri prete.

Mukden (Mandžija): Mi, Jurina, Franina i Čevelj s dugim bradom, pozdravljamo sređeno sve naše ljude po Istre. Želimo njima dobiti blagdan i novu letovo! Da bi Bog dala zdravlje i zadovoljstvo svemoklju, a i onem, ki nam govor, da smo framsuni. Živili svi čisti!

FRANINA I JURINA:

Već nam je naša „Istarska Riječ“ bila pod maskinom, kada ti nam najednom putri prete.

Mukden (Mandžija): Mi, Jurina, Franina i Čevelj s dugim bradom, pozdravljamo sređeno sve naše ljude po Istre. Želimo njima dobiti blagdan i novu letovo! Da bi Bog dala zdravlje i zadovoljstvo svemoklju, a i onem, ki nam govor, da smo framsuni. Živili svi čisti!

FRANINA I JURINA:

Već nam je naša „Istarska Riječ“ bila pod maskinom, kada ti nam najednom putri prete.

Mukden (Mandžija): Mi, Jurina, Franina i Čevelj s dugim bradom, pozdravljamo sređeno sve naše ljude po Istre. Želimo njima dobiti blagdan i novu letovo! Da bi Bog dala zdravlje i zadovoljstvo svemoklju, a i onem, ki nam govor, da smo framsuni. Živili svi čisti!

Kako je pronađen Trbovijački rodnik. Sada se upravo navršuje 120 godina odak je otvoren Trbovijački rudnik, koji još i danas daje najbolju kvalitetu ugljena. Ta rudnik je pronađen na vrlo zanimiv način. Godine 1895. putovala su dva djeteta rudarske škole iz Istre u Bavarsku. Dosavši u Lakovnicu između Bihaća i Novog i prenoseći kod jednog seljaka. Uveće opazile na briježu neke sumnje plamene jezike, koji su se pojavljivali iz zemlje. Na njihov upit, što to gori, seljak im odgovorio: «To se često opaža na ovom briježu. Bit će da se tamo nalazi neki crni kamen, koji i pastiru noć pale da se ogrije.» Drugi dan otišli su djacima na lice mjesto, da pregledaju teren, te se uverile, da se vrlo plitko pod zemljom nalazi uglen.

Kad su došli u Bavarsku, čitavu stvar pripisale svojim profesorima. Nato su se profesori odmah otpustili u Trbovlje na istraživanje. Nakon kratkog istraživanja ustanovile, da se tamo faktično nalaze velike naslage uglačina, koji se i danas — nakon 120 godina — kopa u velikim količinama.

Neobičan porast pučanstva u Japunu.

Dok se manje više kod svih evropskih zapadnih država sve to jače zametaju znaci opadanja pučanstva, azijski „barbarski“ narodi, kako ih mi obično nazivamo, silno se mnoge, tako da će ta toli razvijana „žuta opasnost“ jednoga dana zbijati postali opasnošću. Nataže se tu množe Japanci, koji su naizljeđi od svih Azijata. Ovih dana objelodanjeni su u Tokiju najnoviji statistički podatci o broju pučanstva, pa je konstatovan, da je dne 10. oktobra broj pučanstva Japana iznosio 59.736.000. To nam doduše samo po sebi mnogo ne govori, ali statistika veli, da je za pet godina iznio prizrak pučanstva 3.777.000. Tolikina se pak prizrastom na pučanstvu ne može podižuti nijedna evropska rasa.

Povratak ruskih izbjeglica u domovinu.

Službeni sovjetski list »Izvestija« javlja, da se svakim danom vraća sve više ruskih izbjeglica iz inozemstva. Komesarjat vanjskih poslova ima podatke, da se 410.000 ljudi pojavilo za povratak u Rusiju. Sovjetske vlasti daju dozvole za povratak samo onima, koji imaju vlastiti inventar i 620 zlatnih rubala gotovine.

Navala na šestardje.

Trgovci sa Šestardjem mogu da blagoslivlju novi režim u Turskoj. Poznato je, da je angorska vlast ukinula nošenje fesa i sad su naravno goleme mase formalno ispraznile stradovine Šestara. U samom Carigradu poslijednjeg 4 dana prodano je u trgovinama preko 200.000 Šestera, jer nitko nema volje, da noseci řes bude proglašen reakcionarcem i protivnikom režima.

Rekordna zima u Evropi.

Ovogodišnja zima vanredno je slična i cijela zapadna i srednja Evropa, kao da se preselila u Sibiriju. Dok se pred nekoliko dana držao, da je rekordnu studenju ljetos postigao München, sa svojih 29 stupnjeva ispod nulte, sad najnoviji izvještaji javljaju, da je ovih dana temperatura u Švicarskoj Juri bila trideset i četiri stupnjeva ispod nulte.

Tragičan sukob dvaju parobroda.

Na Šeldi, ili kako je Belgijanci nazivaju Escaut, došlo je u blizini Anversa, do užasnog sukoba između dvaju parobroda. Američki parobrod „Federal“ malete je u magli na engleski parobrod „Ashton“. Sudar je bio tako tešak, da je „Ashton“ potonuo za nekoliko minuta. Od posade su se četiri čovjeka spasio, dok je desetericu spasio jedan remorker.

Cetrtdeset rudara u zapaljenoj rudnici.

Iz Bouldera u američkoj državi Colorado dolaze vijesti o užasnoj nesreći, koja se dešila u jednom tamnijem rudniku. U rovu je došlo do eksplozije, koja je porodila jak pozar, koji se širio užasnom brzinom. Kako se uslijed eksplozije stijene rova zarušile, cetrtdeset rudara našlo se pod opasnosti užasne smrti u ogaju pod zemljom. Akcija za spasavanje se izjavila.

Svakih 18 minuta jedno rođenje.

U Beču svakih 18 minuta rodi se po jedno dijete. To nije varka, nego istina. Evo dokaza: U Beču na mjesec dodje prošjećno 2400 porodica, što čini na dan 80 ili svakih 18 minuta po jedno rođenje.

Lijk protiv šušice.

Iz Pariza dolaze vijesti, da je poznati francuski učenjak Kalmete pronašao likje protiv tuberkuloze (šušice). Pokušaj su učinjeni na više tituća osoba i uspeh je bio velik. Obistine li se ove vještice, zaslužuju bi dotični učenjak da mu svako mjesto po čitavom svijetu podigne spomenik, kao najveću dobrovratu čovječanstva.

Čudo od tvoraca.

Ford je na veći bogatstvo na svijetu i najveći tvornik automobila. Njegove tvornice do nedavno izbacivale su 7500 automobila na dan. Od 1. novembra izrade 9000 automobila dnevno. Kad bi na svakom automobilu zaradio 50 dolara, to bi na dan imao dobitku 450 hiljada dolara. Treba znati, da je Fordovim tvornicama radi 200 hiljada radnika.

Štrala oluja (čidom) u Indiji.

Dolaze vijesti iz Bombaja, da je ponovno vladala grozna oluja u južnoj Indiji. Za vrijeme oluje zaglavilo je do 1500 ljudi. Po tom je udarila jaka kiša i sve su rijeke oštetile mnoga sela. Steta je ogromna.

Macke kao namještenci.

Jedan trgovski dučan u Londonu treći mjesec 30 funti Sterlinga za mlijeko, koje služi kao hrana mnogobrojnim mačkama, koje su namještene u toj velikoj trgovackoj radnji, u svrhu tamanjenja niševa.

Japanski protiv pušenja.

U Japancu je nastao velik pokret protiv pušenja u cigareta. Općina u glavnom gradu Tokio stvorila je zaključak, u kojem molji vladu, da strogo zabrani pušenje mladih ljudi ispod dvadeset godina. Jedan japanski biskup, koji je nedavno bio u Londonu, izjavio je, da će se u roku od 5 godina pušenje sasvim zabraniti.

Književnost i umjetnost

Josip A. Kraljević: „Istranke.“

Gosp. I. A. Kraljević, poznati naš istrarski učitelj i narodni radnik izdaje da zbirku pjesama i prijevodjaka za mladež pod naslovom „Istranke“. Draga je ta knjižica s malim, dubokim protučelim i s mnogo topilne prikazivanja stvarcima.

Kraljević, Istrani i učitelj, proživio je sve ono što nam je u ovoj zbirci dao. Nasu su predstavljene djece uvjek redite čitali Kraljević. Bio je uvjek simpatičan i izrazito naš, istrarski. I sjećaju se rado Istrani Kraljević. No, i on se iz slobodne domovine, gdje se danas nalazi na službovanju, s boljem sjede Istre i Istranicu, za koje je uvjek imao mnogo srca. Pa i nije ovo njevogovo delo drugog nego izraz toga sjećanja, misli i ljubavi — ali i jake želje, da bi se i ostala brača, koji put sjetila naše dece osamjene i tužne. I pozivaju braču:

„Darujte im srce vaše...“

Ova je knjižica lijep prilog našoj književnosti za mladež. Pisana je ugodnim i lakinim stilom, a pojedine pjesmice i priče imaju onu potrebnu zanimljivost i ton, koji treba znati pogoditi i kojim mora, da je izradjen s mnogo pomje, želi li se, da u mladim dušama bude imao valjanog učinka.

Vjerujemo pak, da će sa zadovoljstvom i svakog odraslijat procitati ovu knjigu ne samo zato, jer je s umjetničke strane dobra, nego i zato, jer je u njoj mnogo istre, mnogo naseg živila i mnogo našeg bola.

Površevana je g. prof. dr. J. Šilović, veliki dobrovotor istrarske sročevine. Naslovnik skupštine izradio je Kastavac, gosp. Fran Ante Dukić.

Najtoplje preporučamo ovu lijepu knjižu gosp. Kraljeviću, kojemu čestitamo i želimo mnogo uspjeha u plemenitom nastajanju.

Narudžbe se salju na: g. J. A. Kraljević, ravnatelj učitelj, Krk (otok Krk) — Jugoslavija.

Počedini premjerak za Italiju 6 lira sa poštama.

Darovi

za Djacku Maticu:

Na piro Foške i Josipa Klunića, Justine i Ivana Fedela u Lizižanu sabralo se na predlog g. M. Grakalića u fond D. M. Lira 25.—

Izdavač, direktor i odgovorni urednik:

IVAN STARÍ
Tiskar: TISKARA „EDINOST“ U TRSTU

U NAŠOJ UPRAVI mogu se dobiti ove knjige bivše tiskare „Mirjam“ na Rijeci. Nedjelja Evandžela, L. 2.—Lurd od Bertrina, vezano L. 10.—Sveta Kuća u Loretu (Dujmušić), vezano L. 10.—Zaručnici (Manzon) L. 8.—Život S. Ante Pad. L. 2.—Sveti Franjo (Jögeren) L. 5.—Vencanje (razn) po L. 0.50. Sveti Rat (proti pisanstvu) L. 1.—Drugi još knjiga, koje imadeemo u zalihi. Za popis knjiga i narucbe obratiti se na upravu.

POZOR! Slavno općinstvo mesta i okolice upozorujemo, da mi je došlo svake vrsti potkućstva: ormara, kreveta itd. Došla mi je takoder cinkarna stara žica za lozu. Koji su me pitali, neka se požure sa narudžbom. Moja trgovina nalazi blizu kažalja. — Benedikt Lovrić, trgovac Pazin.

KUPUJEMO i plaćamo po najvišim cijenama drva za ogrijev, drveni ugljen, hrasnove i bukovka debla, suhe pečurke, med, mlijeko, jaja, maslo itd. Kmetsko Trgovačko Društvo, Trieste, via Reffner netra 4.

PRODAJE SE POSJED kod Sv. Ivana u Trstu, na vrlo lijepim položaju. Obuhvaća 3000 četvornih klatara, vinograd, 2 kuće i vodu. Oglasili se u gostionu „Suban“ u Sv. Ivanu kod Trsta.

Fotograf Matko Gortan
u Pazinu
preporuča sl. općinstvu mjesec i okolice svoju fotografsku radionicu
Izdaje kme staklene fotografije. Fotografije za putnicu (postaške) izrađuju se u toku i sada.

NOVE GREDE I DASKE prodaje po najpovoljnijim cijenama Matej Bancić — Kršanči p. Žminj (Grimino), Istra.

ALOJZIJ POVH
PIAZZA GARIBOLDI 2, prvi kat
Telefon 3-29

Najveće skladiste satova i zlatnih predmeta u Trstu
Prodaje i na obroke

Trgovina koža
i raznih postolarskih potrepština

FRAN CINK
Trst-Trieste, Via Udine 49
drži u svom skladištu

svake vrsti u tu struku zasijecajuće robe
uz najnižu dnevnu cijenu.
Putovna brza i točna. Putovna brza i točna.

Zlato, srebro, krune,
platin i umjetne zubove

kupuje
Zlatarno ALBERT POUR

Trst, Via Mazzini 46

RIJEČKA PUČKA BANKA D. D.
Piazza Dante - FIUME (RIJEKA) - Piazza Dante
Glavnica: Lit. 10.500.000— potpuno uplaćenih

Prima štedne uloške uz najpovoljnije uvjete. Podijeljuje zajmove na vrijednosne papire te se uopće bavi svim bankovnim i štedioničnim poslovima.

Telefon br. 7-34. - Dopisništvo br. 10-49. - Ravnateljstvo br. 6-87
Interurban br. 797

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA
Telefon: 5-18 Podružnica u Trstu: Via XXX Ottobre, 11 Telefon: 5-18

PODRUŽNICE:

Brežice, Cejce, Gorica, Kraš, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split

CENTRALA u LJUBLJANI

Dionička glavnica i pričuva:
60.000.000 dinara.

Bavi se svim bankovnim poslovima. Prima uloge na uložne knjižice, te ih ukazuju se sa 4%, a uloge na tekuće račune sa 4%, neto. Za otkaz vezanih uložaka plaća postoške po dogovoru. Izvršuje burzne naloge i daje u najam sigurnosne kubije (SAFES)

Biografija je otvorena od 9.00—12.50 i od 14.00—16 sati "ESE"

PRVA HRVATSKA ŠTEDIONICA

Dionička glavnica
Dinara 75.000.000

U ZAGREBU
Osnovana god. 1846.

Podružnica FIUME-RIJEKA

Pričuve: Din. 55.000.000
Ulošci preko Din. 800.000.000

Mjenjačnica: Zagreb, Ilica br. 5.

Brojzavni naslov: PRAŠTEDIONA-

Podružnica: Bačka Palanka, Beograd, Bjelovar, Brod na Savi, Crikvenica, Čelje, Čakovec, Daruvar, Dalmatice, Djakovo, Dubrovnik, Gjurgjevac, Ilok, Karlovac, Kraljevica, Križevci, Ljubljana, Maribor, Mitrovica, Nova Gradiška, Novi Sad, Ogulin, Osijek g. gr., Požega, Senj, Sisak, Skoplje, Split, Sušak, Subotica, Varaždin, Vel. Gorica, Vinkovci, Virovitica, Vukovar, Žemun, Zagreb, Ilica br. 117 a, Vlaška ulica br. 86.

Istopavne: Osijek d. g.

Prima:
uloške na knjižice i tekući račun.
Ekspomptna mjenjica i devize.

Prima:
na inkaso tu- i inozemne
mjenjice.

Izdaje:
4% založnice i 4% komunalne obveznice, koje imaju
oprost od poreza, popularnu si-
gnost i jamčenu sposobnost.

Kupuje i prodaje:
valute i devize.

Izdaje:
čekove i kreditna pisma, obav-
lja isplate na temelju akreditiva
na sva tu- i inozemna mjesto.

Unovčuje:
razne čekove
poglavitno američanske.

Obavlja:
burzovne naloge savjesno i ku-
lantno.

Posreduje:
kod predoznaka iz Amerike u
tuzemstvo.